

Szeretett, testvéreim! Tartottatok-e már valaha galambot a kezetekben? Lehet, hogy valakinek otthon vannak galambjai – bár manapság már mintha ritkábbak lennének, mint régen... Nos, ha ketreben vannak, akkor még meg lehet őket fogni, de ha kint vannak, hamar elrepülnek. Ha vadgalambról van szó, annál inkább. Ha például egy nagyvárosban vagy, mondjuk Amszterdamban vagy Párizsban, megpróbálhatod őket odacsalogatni egy kis eledellel – akkor egészen közel jönnek. De még csak ne is gondoldj arra, hogy utánuk fuss, mert először még próbálnak elszaladni, aztán hirtelen: *hess!* – elrepülnek.

Nos, van egy egészen különleges galambfajta, amelyet az emberek már nagyon régóta próbálnak elkapni, de még sosem sikerült – ez pedig a békegalamb. Az emberek gondolkodásában a béke gyakran galambként jelenik meg, és bár a békegalamb nem igazi galamb – mégis éppoly nehéz elfogni. Ha üldözöd, menekül. Ha utánakapsz, elrepül.

Úgy tűnik, hogy ez nagyvilágon is így van. Mintha még soha nem lett volna olyan korszak a földön, amikor egyáltalán nem lett volna háború – amikor az embernek sikerült volna elfognia a békegalambot. És mégis, a Bibliában ezt olvassuk: „Törekedjete a békességre.” (Eredeti szövegben ráadásul így szerepel: *üldözzétek a békességet!*) Olyan, mintha az Ige egy szinte lehetetlen feladatot adna: el kell kapnunk a békegalambot. Ezt most két oldalról fogjuk megközelíteni.

1. Üldözzétek a békességet

Néhány héttel ezelőtt, vasárnap, életemben először álltam szószéken egy háborús országban. Részt vettem egy rövid látogatáson a Fundament/Iránytű alapítvánnyal, amely a református identitást szeretné erősíteni a magyar és a holland egyházak között. Így kerültünk Kárpátaljára. A gyermekeim eléggé aggódtak – nem sokat segített, hogy elmagyaráztam: mi az ország legnyugatibb részébe megyünk, ezer kilométerre a fronttól. Ott nem igazán volt veszély. Az emberek már hozzászoktak a légiriadóhoz, de azt mondták: *„Ha éjjel meghallod, a legjobb, ha átfordulsz a másik feledre, a párnádat a füledre szorítod, és próbálsz tovább aludni.”*

Mit láttunk ott? Legalább is ahol mi voltunk: volt még elegendő étel, volt még pénz is (bár voltak, akik ötven eurós havi nyugdíjból próbálnak megélni). Csak éppen emberek nem voltak. A legtöbben (főleg a 20–60 év közötti férfiak) elmenekültek a háború elől, vagy otthon húzódnak meg a sorolás alól. Akikkel beszéltem, azok lelkiileg teljesen ki voltak merülve. Egy olyan országban élnek, amely – szerintük – egy értelmetlen háborút vív. Egy olyan háborút, ami nem is igazán Ukrajnáról szól, hanem világhatalmakról. Oroszországról, Amerikáról, Európáról. Nem akarnak a frontra menni, mert tudják, hogy onnan kevesen térnek vissza. Nem is akarnak maradni egy velejéig korrump országban, de nem is mernek elmenekülni, mert akkor az idős szüleik egyedül maradnának. Tehát szinte reménytelen a helyzet.

És azon gondolkodtam: hogyan hangzik egy olyan országban, ahol az emberek épp a háború elől menekülnek, az, hogy *„törekedjete a békességre”*? Mit lehet ott tenni? Ott tényleg úgy tűnik, mintha a béke egy olyan vadgalamb lenne, amelyről tudod: nem lehet elkapni.

Nagyon különös, ahogyan a Zsidókhoz írt levél 12. fejezete beszél a békesség utáni törekvésről, mert egy olyan kifejezést használ, ami ritka: *„a békességre törekedni”*. Szó szerint: a békességet üldözni. Szinte fenyegetően hangzik... mintha látnál magad előtt egy embert, dárdával vagy íjjal a kezében,

ahogyan üldözi a békegalambot. Sőt, az a szó, amit az eredeti szöveg használ, a Bibliában legtöbbször negatív értelemben fordul elő – 45 alkalomból 30-szor „üldözés” jelentésben.

Például, amikor Jézus arról beszél, mit kell az egyháznak elszenvednie a világ részéről, azt mondja: „üldözni” fogják. Amikor arról beszél, mit tett Izrael a prófétákkal, ugyanezt a szót használja: „üldözték” őket. Saul – mielőtt Pál lett belőle – üldözte az egyházat, és amikor Jézus megjelenik neki, ezt mondja: „Én vagyok Jézus, akit te üldözöl.” Mindegyre ugyanaz a szó.

És úgy érzem, amit az elmúlt hetekben a világ híreiben láthattunk, szintén ilyen „békeüldözés”. Sokan – velem együtt – pozitívan és reményteljesen néztünk az Izrael és a Hamász közötti tűzszünetre, a tűzszünet visszatérésére. Jó és reményt keltő dolog, hogy vannak tervek a közel-keleti békefolyamat kiszélesítésére. Jó és reményt keltő, hogy újra tárgyalnak Ukrajna háborújának befejezéséről (hátha hamarosan Budapesten) – de különös látni, hogy sokan nem tudnak béketárgyalásokat értékelni, hogyha olyan ember vezeti őket, akit nem kedvelnek – mint például az amerikai elnök.

Tehát az elmúlt hetekben sok „béke utáni törekvést” láttunk. De mind ez derült ki: ez a galamb nem fogható meg erővel, hatalommal, szankciókkal, fegyverekkel vagy politikai egyezségekkel... Mert milyen béke van Gázában, hogyha még mindig öldöklő Hámász a saját embereit nyilvános kivégzésekben az utcán? Milyen békéjük van Izraelben azoknak az embereknek, akik gyermekeiket koporsóban kapják vissza? És ha holnap béke is lenne Ukrajnában – mit kezdenek azok, akik csak romokhoz térnek vissza, vagy már sehova sem? Hát miféle békegalamb az?

„Törekedjete a békességre.” Mondja az Írás. Nos, testvéreim, úgy tűnik, hogy a világ számára a békegalamb üldözése egy kegyetlen játék... amelyben az ember vadászik rá, néha kimeríti megsebesíti, erővel elkapja, egy darabig dédelgeti, aztán mikor a madár elég erős lesz, elengedi... és a vadászat újra kezdődik. – Kilátástalan. Reménytelen.

2. Kövessétek a békességet...

De van ennek az igének egy másik olvasata is. A „törekedni” szónak is van egy másik, pozitív jelentése. Például: Pál apostol ugyanezt a szót használja, amikor azt mondja, hogy Izrael arra hivatott, hogy a törvényt és az igazságot kövesse. A Róma 14,19-ben ezt olvassuk: *„Törekedjünk tehát arra, ami a békességet és a kölcsönös épülést szolgálja.”* 1Korinthus 14,1-ben: *„Törekedjete a szeretetre, és kívánjátok a lelki ajándékokat, leginkább pedig azt, hogy prófétáljatok.”* Filippi 3,14-ben pedig: *„Egyet teszek: ami mögöttem van, azt elfelejtem, ami pedig előttem van, annak nekifeszülök, és futok a cél felé: Isten mennyei elhívásának jutalmáért Krisztus Jézusban.”*

Ez a fajta „törekvés” pozitív. Nem erőszakos üldözést jelent, hanem buzgó, kitartó követést. És azok a célok, amelyekről ezek a versek beszélnek, nem olyan dolgok, amelyeket emberi igyekezettel, erővel vagy ügyességgel el lehet érni – hanem csak kegyelemből kaphatók. Ezért mondja Pál olyan világosan Jézus Krisztus üdvösségéről: Róma 9,16: *„Ez tehát nem azon múlik, aki akarja, sem azon, aki fut, hanem a könyörülő Istenen.”*

Ugyanez vonatkozik a békesség követésére is: a békesség nem olyasvalami, amit megszerzünk, alapítunk, megteremtünk, kitermelünk magunkból, hanem amit kapunk.

Visszatérve Kárpátaljára: néhány héttel ezelőtt, egy negyvenes éveiben járó férfi otthonában ültem. Élete teljében volt, és nagyon szeretett volna dolgozni a családjáért, a közösségéért, falujáért, gyülekezetéért, az egyházáért – de nem hagyhatta el a házát. Ha mégis kimegy, egy kegyetlen macska-egér játszmat kezd a rendőrséggel, akik el akarják fogni, hogy a frontra vigyék. No, nem azért, mert feltétlenül neki kell ott lennie, hanem pénzt akarnak keresni a rendőrök. És megvan a tarifa: hogyha a rendőrautóban fizetsz, 2000 dollárért elmehetsz. Hogyha bevisznek az őrségre, már 5000-et kell fizetned. A kaszárnyában már 8000. Hogyha a frontra kerülsz, már 15.000 hogy hazatérhess. Kegyetlen állapotok! Ez a testvér, akivel beszéltem, szó szerint nem mozoghat szabadon. Megmutatta a telefonján az alkalmazást, amelyen piros figyelmeztetés villog: körözik, hogy elvigyék a háborúba. „Embertelen körülmények ezek” – mondta.

De valamit mégis mondott, ami örökre megmarad bennem: *„A zaj, a rombolás, a reménytelenség közepette van egy béke, amely túlkiáltja a káoszt.”* És azt is mondta: mindegyre eljönnek azok a pillanatok, amikor azt gondolom: *„Mi értelme van ennek az egésznek? Mi értelme az életemnek? Hová vezet mindez?”* – akkor, pontosan akkor, Isten békéje száll rám.

Isten békéje, amely az emberre leszáll. Azonnal Jézus szavai jutottak eszembe, Aki a Benne hívőknek ezt ígéri: *„Békességet adok nektek; az én békességemet adom nektek; nem úgy adom, ahogy a világ adja.”*

Mert hogyan ad békét a világ? Hát azt látjuk eleget a híradókban: Fegyverekkel, szankciókkal, erővel, egyezségekkel, háborúval, katonai erővel... De mindez, természeténél fogva csak is ideiglenes lehet. Soha nem lesz tartós béke, sehol a világon, addig amíg Jézus Krisztus üdvössége nem talál otthonra az emberi szívekben.

Erre utal ez a fejezet is: hiszen a Zsidókhoz írt levél főként arról szól, hogyan kell tekintenünk Jézus Krisztus személyére – mint főpapunkra, aki betölti a törvényt, és önmagát áldozza a kereszten értünk. És mi a válasz erre az üdvösségre? Ragaszkodni a hithez... és törekedni a békességre. Akkor, és csak akkor, van ennek értelme. Akkor, és csak akkor lehet az ember „béketeremtő”, hogyha benne előbb megszületik a békesség.

De eddig végig csak a világ nagy békétlenségéről beszéltünk – háborúkról, üldöztetésekről, zűrzavarról. Sokan közületek azonban személyes békétlenséget is ismernek: betegséget, lelki megterhelést, anyagi gondokat, függőséggel való küzdelmet, megtört kapcsolatokat, házassági sebeket, szülők és gyermekek, testvérek között megszakadt viszonyokat... Túl sok nyomorúságot, hogy mindet felsoroljuk. De Isten jobban ismeri a ti szíveteket, mint ti magatok meg tudnátok fogalmazni. Beszéltem olyanokkal is, akik azt mondták: „Engem nem érdekel a világ szenvedése, mert a saját bajom is elég.” Mások meg így: „Ugyan, mik is az én gondjaim, az én békétlenségem a háborúkhöz, az éhínséghez, az üldöztetéshez képest? Azok az igazán nagy bajok!” Lehet, hogy ez így van – de ettől Isten figyelme a te személyes szenvedésedre nem kisebb. És az a béke, amit Jézusban ad, attól még nem kevésbé valóságos. És az Ő hívása, hogy ezt a békét másokkal is megoszd, attól nem lesz kevésbé sürgető.

Kövessétek a békességet – de ez csak akkor lehetséges, csak akkor van értelme, ha előbb megkapod azt a békét, amit nem lehet üldözéssel megszerezni. Az előbb beszéltünk a békegalambról, ugye? Tudjátok, melyik a legmegragadóbb jelenése a galambnak a Szentírásban – számomra? Amikor a Szentlélek galamb formájában leszáll, és megnyugszik Isten Fiának, Jézusnak a vállán, közvetlenül azután, hogy kijön a vízből, a keresztsége után. Igaz, ott a galamb nem a béke

jelképe, hanem a Léleké – de mégis beszédes, hogy a Lélek ott is Jézusra mutat. És Pál később így mondja: Ő a mi békességünk. Ő a mi „Shalom”unk.

A békegalambot üldözni bár hiábavalóság. A Békességet, Őt, aki Maga a békesség viszont lehet *követni*. Ha a galamb után futsz – elrepül. De ez a béke – Ő – Jézus Krisztus – feléd jön. Ha az igazi békét, Jézus Krisztust követed, akkor Isten Lelke vesz körül, mint egy béke, amely túlkiáltja a káoszt. És akkor kezdhetsz el igazán dolgozni... egyezéseket kötni, kezet nyújtani, ölelni, romokat újjáépíteni, és törekedni a békességre minden emberrel. ÁMEN.